

Ny sæddonor-app er smutvej til ønskebarnet for solomødre og par

Y factor er en ny matchmaking-app, der skal skabe kontakt mellem danske kvinder med familiedrømme og private sæddonorere. Vejen til graviditeten kan foregå på den gammeldags manér, men også via selv- eller klinikinsemination – det er op til brugerne.

Er dit biologiske ur begyndt at tikke kraftigt, og har du svært ved at se dig selv vente i årevis i et offentligt tilbud om fertilitetshjælp? Så er der måske godt nyt på vej. For nu kommer der en direkte, hurtig og effektiv fertilitetshjælp til danske kvinder, der har funktionsdygtige æg, men mangler den mandlige brik i puslespillet.

Y factor er en ny matchmaking-app, der skal forbinde kvinder og par med forældredrømme med mænd, der vil levere sæd direkte uden om sædbanker – enten på den gammeldags måde eller som en sæddonation til selv- eller klinikinseminering.

– Vi vil gerne ændre præmisserne for, hvordan fertiliteten kan hæves i første omgang i Storbritannien og Danmark, men også senere i andre lande i den vestlige verden samt dele af Asien, hvor der også er store udfordringer med fertiliteten. Og dér kan matchmaking være et oplagt værktøj, hvor deltagerne ikke som udgangspunkt søger en kæreste at starte en familie med, men gerne vil være med til at sætte børn i verden, forklarer Sofie Hafström Nielsen, der er CEO hos Y factor.

– På grund af overvældende mange regler og bureaukrati i den danske lovgivning, er det både svært og tidskrævende at blive sæddonor i en sædbank. Det er blevet så kompliceret, at vi snyder os selv for chancen for at hjælpe flere nye familier i gang – det gælder både i Danmark og internationalt, fortsætter hun.

Startuppen har rødder i Danmark og er grundlagt af Ole Schou, der er en markant skikkelse i den globale fertilitetsbranche som stifter og ejer af verdens største sædbank, danske Cryos International, der har hjulpet over 100.000 børn til verden.

– Vi har et mål om at øge fertiliteten, fordi vi i vores del af verden slet ikke får nok børn. Med over 40 års erfaring fra fertilitetsbranchen står det klart for mig, at vi skal være mere inkluderende og have flere muligheder i spil end hidtil, fortæller Ole Schou.

Den danske fertilitet er faldet over mange år og drastisk siden 2021. I 2024 nåede den helt ned på 1,47 barn per kvinde og er i det laveste niveau siden midten af 1980'erne. Hvis befolkningen skal reproducere sig selv, skal hver enkelt kvinde i gennemsnit have 2,1 børn, ellers vokser ældrebyrden.

– Der er mange årsager bag den faldende fertilitet, men det har enorme samfundsmæssige konsekvenser socialt såvel som økonomisk. Det står klart for os, det skal være enklere og mere tilgængeligt at få de børn, man ønsker sig, mener Ole Schou.

Fordel for både donor og modtager

Ifølge Sofie Hafström Nielsen er der flere argumenter for, at privat sæddonation er til fordel for både kvinde og sæddonor.

– For solomoderen, det lesbiske par, det heteroseksuelle par eller en helt fjerde familiekonstellation giver det mulighed for at vurdere donoren på et dybere plan, fordi parterne gennem Y factor kan lære hinanden at kende inden donationen. Via sædbanken er det en online oplevelse, hvor man aldrig møder donoren.

– For sæddonoren, der gerne vil hjælpe andre med at få børn, giver Y factor mulighed for at lære den kvinde og familie at kende, som donorens gener skal indgå i. Sæddonation i traditionelle sædbanker sker anonymt, og

donoren kender hverken til familierne eller kan påvirke, hvor og i en vis grad hvor meget generne bliver brugt. Endelig er det også markant nemmere at hjælpe, fordi du som donor ikke skal igennem en lang screeningsproces i sædbanken. Vel at mærke en proces, der for 90 procent ender med, at de ikke når over målstregen. Y factor er en god løsning til donoren, der gerne vil hjælpe, men have mere fleksibilitet og kontrol over processen, forklarer Sofie Hafström Nielsen.

Rammer aftales mellem parter

Når danskere hen over de kommende uger for alvor kommer til at bruge Y factor, opfordrer Sofie Hafström Nielsen til, at der mellem parterne bliver aftalt rammer for relationen, så begge parter er indforstået med præmisserne.

– Vi har som platformsudbyder ikke et juridisk ansvar for relationen mellem de kommende forældre og donorerne. Vi udbyder muligheden for at mødes på vores platform, men når kontakten er skabt, er det et privat anliggende mellem parterne – præcis som hvis de mødtes på en bar, ved køledisken i supermarkedet, eller på en dating-app, forklarer hun.

Ifølge CEO'en er det altid en god idé at lave en prædonationskontrakt, hvor de to parter kan aftale, hvilke rammer der skal være, når først graviditeten er en kendsgerning. Kontrakten er dog ikke et juridisk bindende dokument, som det er i dag, og derfor vil en donor som udgangspunkt stå som juridisk far til barnet ved fødselstidspunktet.

– Der er et stort behov for, at den danske faderskabslovgivning bliver moderniseret, så den bedre passer til de forskellige familieformer og undfangelsesmetoder, der er i et digitaliseret samfund. Det kan være oplagt for politikere at kigge mod Nordamerika, hvor f.eks. staterne British Columbia i Canada og Californien i USA har sidestillet private donationer med sædbankdonationer, så både donor og kvinden er bedre stillet juridisk, mener Sofie Hafström Nielsen.

Y factor-appen kan allerede nu hentes i App Store og Google Play.